

REFERAT FRA MØTE I FAGGRUPPE FOR NORSK OG TEKNOLOGI OG SAMFUNN

FORKURSMØTET 20.9.2023 - Grimstad

Til stede: Astrid Myklebust (NTNU), Vegard M. Talmo (NTNU), Astrid Stifoss-Hansen (UiA), Heidi Hellevang Fauske (OsloMet), Bjørn Christian Nilsen (UiT), Einar J. Bovim (UiT) og Anders Ulstein (NTNU) var med siste halvdel av møtet.

(I sak 3 var også engelsk-gruppa med. Deltakere derfra framkommer av referat fra deres faggruppemøte.)

1. Eksamen

- Begge fag:

Det vises til sensorrapporter, og i tillegg ble dette drøftet i møtet:

- Sensorrapporter: Disse må offentliggjøres så snart de er tilsendt sekretariatet innen frist. På forkursmøtet kan rapportene legges fram i sin helhet, å legge fram bare utdrag er uheldig. Det er uenighet om kommisjonene bør skrive felles rapporter, eller om hver enkelt sensor bør skrive. Det bes om individuelle rapporter, i praksis gis ofte felles. Ved uenighet må dette framkomme, og det er lettere å ivareta det i individuelle rapporter. Uansett bør sensorer samles til felles evalueringsmøter etter fellessensuren, og dette bør regnes inn i sensorenes timetall.
- Oppgavemengde: I norsk ønsket sensurkorpset at studentene skulle besvare to kortsvarsoppgaver og en langsvarsoppgave, ikke bare én av hver. I TS er det fire kortsvarsoppgaver, der man velger en av to på alle fire, og én langsvarsoppgave, der man velger en av to. Dette er et format man er fornøyd med, men man bør vurdere tidsaspektet. Slik det er nå blir det gjerne mer tekst og bedre drøftinger på fire timer TS-eksamen enn det blir på fem timer norskeksamen – der det er fokus på kildebruk (vedlegg), struktur og språkføring.
- Hjelpemidler: Retteprogram skal alltid brukes i de elektroniske plattformene Inspira og WiseFlow. De har imidlertid relativt dårlige retteprogram, og vi må arbeide for at disse blir bedre. I påvente av det er det viktig at det er mulig å bruke korrekturressurser, som digitale ordbøker. Ordbokene.no er kompatibel med begge plattformene, så denne bør kunne brukes og meldes inn som hjelpemiddel. Slike hjelpemidler må imidlertid ikke besvare kunnskapsmål for studentene. Ut over vedleggene bør derfor ikke andre ressurser eller åpent nett tillates.
- Begrepet «drøfting»: Dette brukes i oppgaveformuleringer i eksamensoppgaver i både norsk og TS, og det kan være uklart hva det betyr i de ulike fagene. NDLA påpeker at det ikke er unaturlig å oppgi egne meninger i en drøfting, forutsatt at man har nyansert argumentasjon for dem. Læreboka i norsk er ikke like klar på dette. Å argumentere for egne meninger vil kreve kunnskap og logisk resonnement, samt evne til å problematisere læringsutbyttet. TS gir en faglig kunnskap som gir mulighet til dette, det gir ikke norsk på samme måte – selv om det nok til en viss grad ble forsøkt gjort i langsvarsoppgavene i forrige eksamenssett. I TS vil kunnskapsmålene være en klarere bakgrunn (som argumenter) enn det de vil i språkfagene. Dette fører til at drøftingene ofte holder større kvantitet og bedre kvalitet i en firetimers TS-eksamen enn i en femtimers norsk norsk – også som sjangerbesvarelser. I norsk vil det kreves kildemateriale i form av vedlegg, og korrekt anvendelse av dette er vanskelig og tidkrevende. Begrunnelser – basert på kunnskap og kildemateriale – vil være essensielt i begge fag. Øvelsen er å nyansere og problematisere, og å trekke en velbegrunnet konklusjon.

- Anders var ikke enig i en slik forståelse av «drøfting»: Det er i prinsippet greit dersom det er eksplisitt i oppgaven at egne meninger kan/skal trekkes inn i en drøfting. I oppgave IIA mener Anders det ikke er rimelig tvil om hva studentene skal gjøre. Men han er ikke enig i at en oppgave som ber studenten «drøfte noe», åpner for bruk av egne meninger.
 - Spørsmålet om «drøfting» vil bli fulgt opp.
- Spesifikt for årets eksamen i norsk:
 - Det ble stilt spørsmål om det har blitt jobbet tilstrekkelig med temaene fra langsvarsoppgavene, eller om disse ble for smale.
 - Anføringsordene i langsvarsoppgaven om kildebruk kom kanskje i feil rekkefølge – redegjørelse (lavt taksonomisk nivå) bør komme før drøfting (høyt taksonomisk nivå).
 - Begrepet «dannelse» brukes av lærere som overordnede mål for fagene. Eksamensvalg knyttes til «dannelse» (jf. plenumsinnlegg på møtet) velges generelt lite, og kanskje særlig i årets eksamen. Det er uenighet i gruppa om hvorvidt skjønnlitteratur-oppgaver bør kunne gis som langsvarsoppgaver.
 - Argumentasjon og kommunikasjon ble savnet som tema i langsvarsoppgaven.
2. Studentmasse – utenlandske studenter
- Det antas at en stadig større andel av forkursstudentene har ikke norsk som morsmål. Hva er konsekvensene av dette for språk- og samfunnsfagene? Bør studenter som ikke har norsk som morsmål få utvidet tid, eller ekstra hjelpemidler? Planverket legger ikke opp til dette, og studentmassen har liten grad av tilretteleggingsoppfølging.
 - Hvilket nivå av norskkunnskaper er påkrevd for forkursstudenter? Finnes det eget system for dette for denne gruppa? F. eks. norsk B2 (krav ved UiA)? UiT har ingen opptakskrav, men løpende prøving, og tilrettelegging tilsvarende for dyslektikere. Dette gis ikke på eksamen eller annen prøving, og dette bør det åpnes for – blant annet av integreringshensyn.
3. Chat-GPT. Er det brukt? Gjør vi noe? Innspill ble gitt fra de lærere fra de representerte institusjonene som har drøftet eller gjort større eller mindre forsøk med dette.
- UiA: Spørsmål er stilt ifm. prosjektarbeid om kunstig intelligens. Det kan brukes til idemyldring, språkvask (engelsk) og strukturering. I første semester: «outsourcing» av oppgaver. Rapport? For lærere gir det dårligere tekster enn vi selv skriver. Det gjelder kanskje ikke studenter. «Brukeren er sjefen!» og det krever fornuftig dialog. Chat-GPT kan brukes som en skriveveileder, ikke som en søkemotor.
 - NTNU: Det er ikke gjort praktiske forsøk, men dialog om å bruke appen til tekstforbedring. Forberedelser til skoleeksamen vanskeliggjør bruken. Oppgaver må formuleres slik at appen ikke kan brukes til å lage ferdige svar.
 - UiT: Det er brukt som forsøk, og fungerer da ikke til å bruke til å skrive ferdige oppgavebesvarelser. Det stilles spørsmål om dette kan gjøres i betalingsvarianter (oppgraderte)? Det er ikke gjort forsøk på det.
 - USN: Det drøftes om bruken er fusk, eller om det er stryk. Er det et hjelpemiddel, eller trussel? Dette er store spørsmål er vanskelig å diskutere.

Grimstad 20.9.2023

(ref. Einar J. Bovim)